

ΥΠΟΜΝΗΜΑ

Αναφορικά με τις σημερινές τοποθετήσεις εκ μέρους του ΑΚΕΛ που μεταξύ άλλων αναφέρουν ότι η Κυβέρνηση δεν έχει πράξει οτιδήποτε για την ενίσχυση και αναδιοργάνωση των Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας, αναφέρονται τα ακόλουθα:

Η αναδιάρθρωση των Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας (ΥΚΕ) ξεκίνησε από τον Ιούλιο 2014, ως μία από τις πρώτες μεγάλες μεταρρυθμίσεις που έθεσε σε ύψιστη προτεραιότητα η Κυβέρνηση, βάσει συγκεκριμένου σχεδιασμού που εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο τον Αύγουστο 2013. Ως πρώτο και πιο ουσιαστικό βήμα καθορίστηκε η σημαντική αποφόρτιση των ΥΚΕ με τη μεταφορά όλων των αρμοδιοτήτων για τη διαχείριση επιδομάτων (Δημόσιο Βοήθημα και άλλα σχετικά επιδόματα) από τις ΥΚΕ στην Υπηρεσία Διαχείρισης Επιδομάτων Πρόνοιας, η οποία συστάθηκε και στελεχώθηκε χωρίς να μετακινηθούν λειτουργοί των ΥΚΕ. Σημειώνεται ότι πριν το 2014 ένας πολύ σημαντικός αριθμός λειτουργών ΥΚΕ απασχολείτο αποκλειστικά με τη διαχείριση του Δημοσίου Βοηθήματος και των 23.000 ληπτών του.

Με την ολοκλήρωση της μεταφοράς των Ληπτών Δημοσίου Βοηθήματος στο ΕΕΕ καθώς και της

αρμοδιότητας για την αξιολόγηση πέραν των 10.000 Ατόμων με Αναπηρία για επίδομα αναπηρίας και επίδομα φροντίδας στο Τμήμα Κοινωνικής Ενσωμάτωσης Ατόμων με Αναπηρίες, καταρτίστηκε το Σχέδιο Αναδιάρθρωσης των Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας, το οποίο τέθηκε αρχικά σε διαβούλευση εντός του Υπουργείου και στη συνέχεια, τον Μάρτιο 2019 το τελικό Σχέδιο τέθηκε σε δημόσια διαβούλευση με την κοινωνία των πολιτών. Η Δημόσια Διαβούλευση ολοκληρώθηκε στις 12/10/2019 με τη ελεύθερη συμμετοχή όλων των λειτουργών των ΥΚΕ, αφού τροποποιήθηκε κατάλληλα και ενσωματώθηκαν όλες οι εισηγήσεις και προτάσεις όλων όσων είχαν κάτι να προσθέσουν ή να βελτιώσουν, ενώ αμέσως μετά εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο και τέθηκε σε εφαρμογή.

Στο πλήρες Σχέδιο Αναδιοργάνωσης των ΥΚΕ που έχει εγκριθεί από το Υπουργικό Συμβούλιο περιλαμβάνονται ήδη πλείστες εκ των σημερινών εισηγήσεων του ΑΚΕΛ. Οι βασικές αρχές στις οποίες εδράζεται το Σχέδιο Αναδιάρθρωσης είναι:

☐ η ανθρωποκεντρική προσέγγιση προς τον πολίτη λαμβάνοντας υπόψη τις ανάγκες και τις ιδιαίτερες του συνθήκες σε όλες τις περιπτώσεις,

- ☒ η συνεχής εκπαίδευση των λειτουργών για τα θέματα που καλούνται να διαχειριστούν,
- ☒ Η πολυεπίπεδη στήριξη των ίδιων των λειτουργών των ΥΚΕ, περιλαμβανομένης της ενίσχυσης της ανθεκτικότητας τους και της ικανότητας τους για διαχείριση των ψυχοφθόρων ζητημάτων που αντιμετωπίζουν συνεχώς,
- ☒ η αξιοποίηση εμπειρογνομόνων και από τον ιδιωτικό τομέα για συνεργασία με τους λειτουργούς των ΥΚΕ αλλά και για την αναθεώρηση των εγχειριδίων και πρωτοκόλλων για κάθε θεματικό τομέα που χειρίζονται οι Υπηρεσίες,
- ☒ η συνεργασία με την κοινωνία των πολιτών αλλά και η απαραίτητη εξωστρέφεια των Υπηρεσιών ώστε να υπάρχει αλληλοενημέρωση με την κοινωνία,
- ☒ η άμεση Κοινωνική Παρέμβαση εκεί και όπου χρειάζεται.

Για την επίτευξη των πιο πάνω στόχων:

- ☒ Δημιουργούνται εξειδικευμένες ομάδες για τη διαχείριση όλων των θεμάτων, όπως για παράδειγμα ομάδα διαχείρισης επειγουσών περιπτώσεων, για θέματα

οικογένειας και παιδιού, κοινωνικής παρέμβασης, κοινωνικής φροντίδας και άλλες ομάδες,

☒ εισάγεται ο θεσμός του Λειτουργού της Γειτονιάς.

☒ Δημιουργούνται θεσμικές συνέργειες με τις Αρχές Τοπικής Αυτοδιοίκησης με την επί τόπου παρουσία και συνεργασία με τις ΥΚΕ αλλά και με την ανάλογη ενίσχυση των τοπικών Αρχών για δημιουργία και δικών τους προγραμμάτων,

☒ Εισάγονται και θεσμοθετούνται νέα εργαλεία – τα οποία έχουν ήδη αναπτυχθεί εντός των ΥΚΕ – για την αξιολόγηση των αναφορών για κατάδειξη στη βάση δεικτών επικινδυνότητας ή και κρίσης, των επειγόντων περιστατικών.

Η υλοποίηση όμως της Αναδιάρθρωσης των ΥΚΕ δεν είναι η αρχή του δρόμου αλλά η κατάληξη μιας πολύ μεγάλης προσπάθειας που υλοποιείται μέσα από πάρα πολλές πολιτικές που έχουν εφαρμοστεί ή που εφαρμόζονται τα τελευταία χρόνια. Συνοπτικά:

☒ Έχουν προσληφθεί από το 2018, για την ενίσχυση των ΥΚΕ, 30 επιπρόσθετοι Λειτουργοί ΥΚΕ μέσω αξιοποίησης διαθέσιμων κονδυλίων του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου,

☐ Καταρτίστηκε και υλοποιείται η Εθνική Στρατηγική και το Σχέδιο Δράσης για Καταπολέμηση Σεξουαλικής Κακοποίησης και Εκμετάλλευσης Παιδιών, που περιλαμβάνει σειρά μέτρων και πολιτικών για την Καταπολέμηση της Σεξουαλικής Κακοποίησης και Εκμετάλλευσης Παιδιών. Σε αυτό το πλαίσιο ψηφίστηκε Ο περί της Πρόληψης και της Καταπολέμησης της Σεξουαλικής Κακοποίησης, της Σεξουαλικής Εκμετάλλευσης Παιδιών και της Παιδικής Πορνογραφίας Νόμος του 2014 και εφαρμόζεται έκτοτε. Η νέα νομοθεσία περιέχει αυστηρότατες και αναλυτικές διατάξεις για την προστασία των παιδιών από την κακοποίηση και την εκμετάλλευση, με ιδιαίτερη έμφαση στις ευθύνες και υποχρεώσεις όλων όσοι οφείλουν να πράττουν τα δέοντα για την προστασία των παιδιών και τη διαφύλαξη των δικαιωμάτων τους.

☐ Τέθηκε σε λειτουργία το Πλαίσιο για την Προστασία των Παιδιών «Σπίτι του Παιδιού», από το 2017, μία αναγνωρισμένη δομή που λειτουργεί με ευρωπαϊκές αρχές, βασισμένο στο πρότυπο Barnahus («Σπίτι του Παιδιού») της Ισλανδίας. Διαχειρίζεται περιπτώσεις σεξουαλικής κακοποίησης και εκμετάλλευσης ανηλίκων σε ένα περιβάλλον φιλικό προς το παιδί, διασφαλίζοντας την ασφάλεια, την προστασία και την ευημερία του.

☒ Έχει αναθεωρηθεί η νομοθεσία για τη Βία Στην Οικογένεια, ούτως ώστε να μην απαιτείται η συγκατάθεση των γονέων ή κηδεμόνων ανήλικου προσώπου όταν υπάρχει θέμα βίας στην οικογένεια, ενώ βάσει των διατάξεων της νομοθεσίας, η Αστυνομία έχει την υποχρέωση να συνοδεύει τους αρμόδιους λειτουργούς σε κάθε τέτοια επίσκεψη, όταν οι αρμόδιοι λειτουργοί κρίνουν ότι πιθανό να παρεμποδιστούν στο έργο τους.

☒ Έχει αναθεωρηθεί πλήρως το Εγχειρίδιο Διατμηματικών Διαδικασιών για την Αντιμετώπιση Περιστατικών Βίας Στην Οικογένεια (για παιδιά), ενώ με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου από το 2017 είναι υποχρεωτικής εφαρμογής για όλες τις δημόσιες Υπηρεσίες και ιδιαίτερα για τις Υπηρεσίες που εμπλέκονται άμεσα με θέματα παιδιών.

☒ Εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο και υλοποιείται βάσει συγκεκριμένων χρονοδιαγραμμάτων το πλαίσιο «Σπίτι της Γυναίκας», που θα λειτουργεί ως ένα διεπιστημονικό κέντρο, φιλικό προς τα θύματα βίας, όπου επαγγελματίες από διάφορες ειδικότητες και κρατικοί λειτουργοί, όπως κλινικοί ψυχολόγοι, κοινωνικοί λειτουργοί, ειδικά εκπαιδευμένα μέλη της Αστυνομίας κλπ, θα εργάζονται κάτω από την ίδια στέγη για σκοπούς παροχής της κατάλληλης στήριξης στα θύματα και τις

οικογένειες τους, με τρόπο που να προάγει τα δικαιώματα και το συμφέρον τους.

Πέραν των ανωτέρω θεσμικών παρεμβάσεων της Κυβέρνησης, και καθόσον αφορά τη διοικητική αναδιοργάνωση των ΥΚΕ έχει από το 2014 αρχίσει η δομημένη επαναξιολόγηση όλων των εσωτερικών διαδικασιών και δημιουργία αξιόπιστων και ολοκληρωμένων εργαλείων για τους Λειτουργούς, αφού διαπιστώθηκαν συστηματικές αδυναμίες στο πλαίσιο λειτουργίας των προγραμμάτων των ΥΚΕ και τέθηκε σε προτεραιότητα η επαναξιολόγηση όλων των διαδικασιών και η ενίσχυση της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών μέσω δομημένης επαγγελματική εκτίμησης.

Σε αυτό το πλαίσιο, έχουν ήδη αναπτυχθεί και τεθεί στη διάθεση των λειτουργών ΥΚΕ τα ακόλουθα εργαλεία, για τα οποία υλοποιήθηκαν και αντίστοιχα εκπαιδευτικά προγράμματα:

☐ Εργαλείο Αξιολόγησης και Υλοποίησης Κοινωνικής Παρέμβασης (2017): Αφορά Εγχειρίδιο διαδικασιών για την αξιολόγηση και καταγραφή προβλημάτων που εμποδίζουν την ομαλή ένταξη ατόμων στο κοινωνικό σύνολο.

☐ Εργαλείο Αξιολόγησης και Υλοποίησης Προληπτικής Παρέμβασης για Οικογένειες με Παιδιά (2017): Μέσω

αξιοποίησης διεθνούς συλλογικής εμπειρίας και βιβλιογραφίας διαπιστώθηκαν συγκριμένα συστηματικά προβλήματα στις διαδικασίες και δημιουργήθηκαν συγκεκριμένα πακέτα για αξιοποίηση από τους λειτουργούς.

☒ Εργαλείο Αξιολόγησης και Υλοποίησης Προληπτικής Παρέμβασης για Ενήλικες (2017): Ακολουθήθηκε η ίδια διαδικασία που αναφέρεται ανωτέρω και για την ετοιμασία του αντίστοιχου εργαλείου για ενήλικες.

☒ Αξιολόγηση επικινδυνότητας για βίαιη συμπεριφορά βάσει εργαλείων SAPROF και HCR-20 (2013): Επιλέγηκαν εργαλεία τα οποία χρησιμοποιούνται από τους επαγγελματίες ψυχικής υγείας του Ηνωμένου Βασιλείου και άλλων ανεπτυγμένων κρατών.

☒ Εργαλείο Αξιολόγησης Γονικού Ρόλου και Ετοιμασίας Εκθέσεων Γονικής Μέριμνας (2017): Στο επίκεντρο της αξιολόγησης των ΥΚΕ τίθεται το συμφέρον του παιδιού και για το εργαλείο παρέμβασης (περιλαμβανομένου οδηγού συνέντευξης γονέων και άλλων πρότυπων παρεμβάσεων) χρησιμοποιήθηκε το μοντέλο προσδιορισμού της ευημερίας και προστασία του παιδιού μέσω της αξιολόγησης της ικανοποίησης των αναπτυξιακών αναγκών του παιδιού, αξιολόγησης του

γονικού ρόλου και αξιολόγησης των περιβαλλοντικών και κοινωνικών συγκείμενων της ανάπτυξης του παιδιού.

☒ Παρεμβατικό πρόγραμμα Ψυχοεκπαίδευσης στις δεξιότητες διαχείρισης νοικοκυριού (2018): Πρόκειται για πρόγραμμα ψυχοεκπαίδευσης σε συνδυασμό με παροχή υπηρεσιών φροντίδας (όπου χρειάζεται) για μικρό χρονικό διάστημα και συγκεκριμένα είναι παρέμβαση σε ενήλικες (συνήθως άτομα με μείζονα ψυχοπαθολογία ή διαταραχές προσωπικότητας) με χαοτικό τρόπο ζωής / άθλιες συνθήκες διαβίωσης / αδυναμία διαχείρισης οικονομικών, ώστε να βελτιωθεί η ικανότητα αυτοσυντήρησης, ένταξης στο κοινωνικό σύνολο και ανεξάρτητης διαβίωσης τους.

Καθόσον αφορά σειρά άλλων θέσεων που έχουν τεθεί από το ΑΚΕΛ, αναφέρονται συνοπτικά τα ακόλουθα:

☒ Όλες ανεξαιρέτως οι περικοπές σε επιδόματα κοινωνικής πρόνοιας στις οποίες αναφέρονται με σύγκριση του προϋπολογισμού του 2012 με αυτόν του 2014, είχαν αποφασιστεί και υλοποιηθεί από την κυβέρνηση του ΑΚΕΛ πριν την ανάληψη της διακυβέρνησης από την παρούσα κυβέρνηση.

☒ Δομές που έχουν αναφερθεί ότι τερμάτισαν τη λειτουργία τους από το 2013 μέχρι σήμερα, αφορά κτήρια που είχαν κριθεί από τους αρμόδιους ως ακατάλληλα ή

και ετοιμόρροπα. Διασαφηνίζεται ότι όλοι οι εξυπηρετούμενοι τέτοιων δομών εξακολουθούν να εξυπηρετούνται χωρίς επιπλέον έξοδα από άλλες κατάλληλες δομές.

☐ Με τη δημιουργία της Υπηρεσίας Διαχείρισης Επιδομάτων Πρόνοιας, η ευθύνη για τη διαχείριση και καταβολή του Δημοσίου Βοηθήματος και του ΕΕΕ σε 23.000 οικογένειες δεν είναι πλέον στις ΥΚΕ και λανθασμένα αναφέρεται κάτι τέτοιο. Τα κοινωνικά, οικογενειακά και άλλα προβλήματα όμως που αντιμετωπίζει μερίδα αυτών των οικογενειών, εξακολουθεί βεβαίως να αποτελεί αρμοδιότητα των ΥΚΕ.

Ανεξαρτήτως των ανωτέρω, οι οποιοσδήποτε εισηγήσεις από πλευράς του ΑΚΕΛ για το ζήτημα της αναδιάρθρωσης των Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας είναι καλοδεχούμενες και θα μελετηθούν, διότι η αντιμετώπιση των κοινωνικών προβλημάτων είναι ένα πολύ σοβαρό ζήτημα που αφορά όλους μας.⁷⁷⁷